

Europejski System Akumulowania i Przenoszenia Osiągnięć w Kształceniu i Szkoleniu Zawodowym – system ECVET. Przykłady dobrych praktyk z projektu mobilnościowego

W ramach realizacji programów unijnych, m.in. Erasmus +, wdrażane jest narzędzie Unii Europejskiej zwane ECVET, czyli Europejski System Akumulowania i Przenoszenia Osiągnięć w Kształceniu i Szkoleniu Zawodowym (The European Credit system for Vocational Education and Training). Termin *credit* oznacza osiągnięcie, definiowane jako wyodrębniony zestaw efektów uczenia się, których uzyskanie zostało sprawdzone (np. w trakcie egzaminu)¹. Wyrażenie *credit system* określa akumulowanie osiągnięć i ich przenoszenie². ECVET rozwinął się w 2002 roku. Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej sugerują, by kraje członkowskie korzystały z tego systemu na wszystkich poziomach Europejskich Ram Kwalifikacji, w odniesieniu do kwalifikacji z zakresu VET, aby ułatwiać transnarodową mobilność i uznawanie efektów uczenia się w VET w wolnym od granic uczeniu się przez całe życie, zgodnie z zaleceniami z dnia 18 czerwca 2009 roku w sprawie ustanowienia europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET) (2009/C 155/02)³. Jednocześnie kraje UE opracowały system według swoich priorytetów w dziedzinie edukacji. Wdrożenie ECVET jest dobrowolne, jednak określenie zasad i zakresu funkcjonowania tego systemu pozostaje w gestii każdego kraju. W Polsce system nie został formalnie wdrożony, a jego założenia są realizowane w kształceniu i szkoleniu zawodowym oraz w projektach mobilności edukacyjnej w ramach programu Erasmus+⁴. Jednostką wspierającą w zakresie ECVET jest Cedefop (Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego), którego głównym celem jest pomoc Komisji Europejskiej, państwom członkowskim UE oraz partnerom społecznym w rozwijaniu stosownej polityki europejskiej w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego⁵. W Polsce do wdrażania systemu ECVET powołano Krajowy Zespół Ekspertów ECVET, który funkcjonuje przy Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Jego celem jest promowanie założeń ECVET, organizowanie szkoleń, działalność wydawnicza oraz współpraca z instytucjami szkolącymi, które uczestniczą w projektach międzynarodowych⁶. Dodatkowo, w ramach projektu systemowego realizowanego pod nadzorem Ministerstwa Edukacji Narodowej, Instytut Badań

¹ <http://www.ecvet-secretariat.eu/en/what-is-ecvet> [dostęp: 20.09.2021].

² Tamże.

³ <http://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12289403/katalog/12376601#12376601> [dostęp: 20.09.2021].

⁴ <https://ec.europa.eu/epale/pl/blog/wspieranie-uczenia-sie-doroslych-poprzez-zapewnianie-jakosci-edukacji-pozaformalnej> [dostęp: 20.09.2021].

⁵ <http://www.cedefop.europa.eu/pl/about-edefop> [dostęp: 16.09.2021].

⁶ *System ECVET. Podstawowe informacje oraz wskazówki dotyczące organizowania mobilności edukacyjnych*, Zespół Ekspertów ECVET Polska, Warszawa 2014, s. 4.

Edukacyjnych realizował od czerwca 2018 roku projekt pozakonkursowy *Wspieranie realizacji I etapu wdrażania Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji na poziomie administracji centralnej oraz instytucji nadających kwalifikacje i zapewniających jakość nadawania kwalifikacji*⁷.

Jak możemy przeczytać, „ECVET to drugi po ECTS rozwijany w Europie system akumulowania i przenoszenia osiągnięć. Prace nad ECVET są wpisane w szerszy kontekst prac nad systemami kwalifikacji w krajach członkowskich UE, wspieraniem mobilności edukacyjnej i zawodowej oraz realizowaniem polityki na rzecz uczenia się przez całe życie”⁸. ECVET ma na celu ułatwienie uczenia się i potwierdzania kompetencji, zwiększenie rozpoznawalności uzyskiwanych kwalifikacji oraz możliwość wykorzystania posiadanych kompetencji⁹.

Od 2012 roku system ECVET jest wdrażany w polskiej reformie szkolnictwa zawodowego, co ma sprzyjać zdobywaniu kwalifikacji oraz akumulowaniu i potwierdzaniu osiągnięć niezbędnych w idei uczenia się przez całe życie. ECVET wspiera uczestników systemu w uznanie kwalifikacji wspólnych dla pokrewnych zawodów, co pozwala na zdobywanie kolejnych umiejętności¹⁰. *Narzędzia i metody systemu ECVET obejmują opis kwalifikacji w kategoriach jednostek uczenia się wraz ze związanymi z nimi punktami, proces transferu i akumulacji oraz dokumenty uzupełniające, takie jak porozumienia o programie zajęć, indywidualne wykazy osiągnięć oraz przewodniki dla użytkowników systemu ECVET*¹¹. Aby zastosować system ECVET w projektach na rzecz mobilności edukacyjnej należy określić efekty uczenia się, które powinny być uzyskane w trakcie mobilności, pogrupować efekty uczenia się w kategorie, określić kryteria weryfikacji działań oraz porozumienia o programie zajęć i indywidualnych wykazów osiągnięć, a także sposobu uznawania efektów uczenia się podczas zagranicznej praktyki, szkolenia czy nauki.

Poniższy rysunek przedstawia podstawowe informacje o systemie ECVET oraz wskazówki dotyczące organizowania mobilności edukacyjnych.

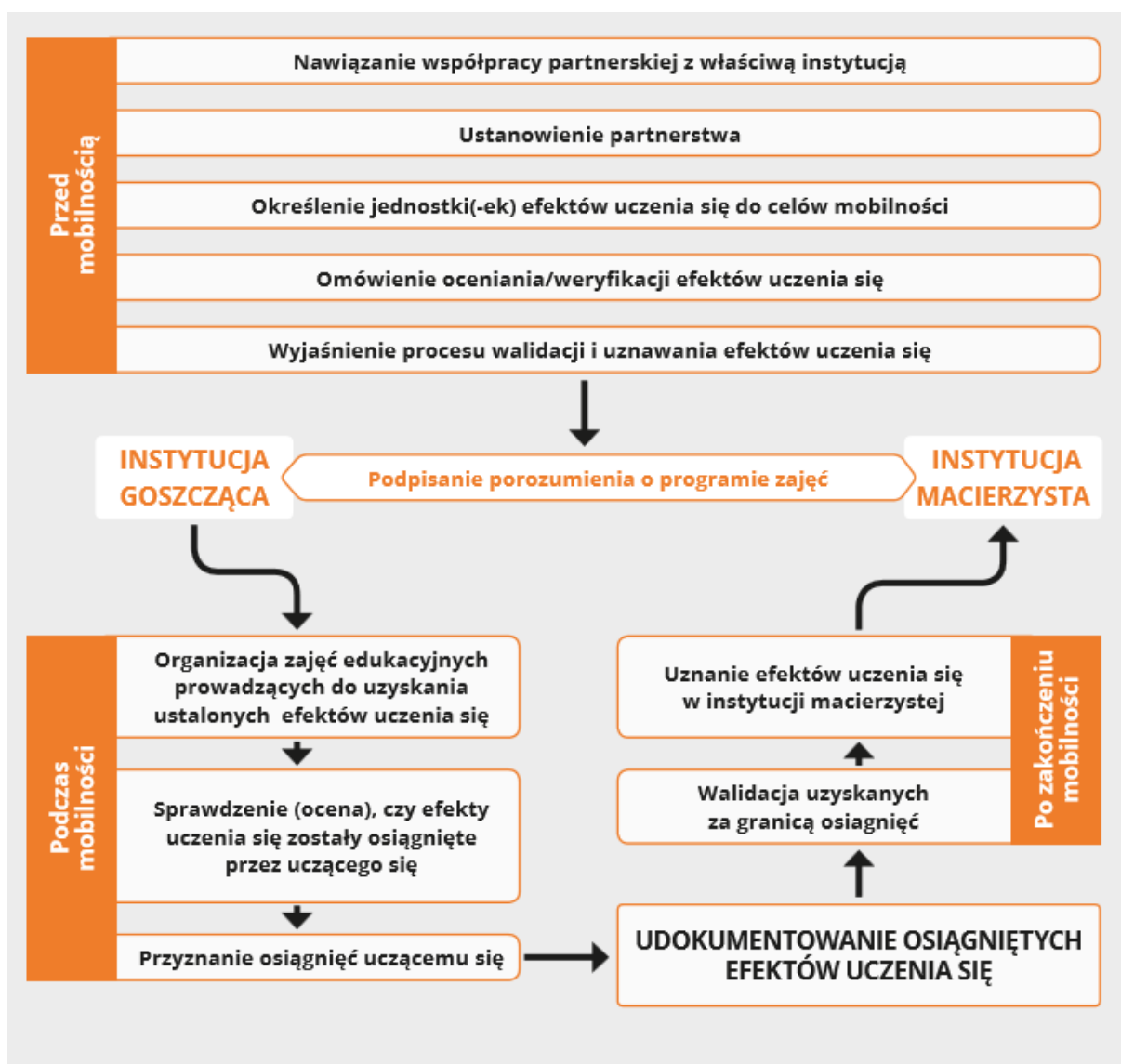
⁷ <http://www.kwalifikacje.edu.pl/pl/o-projekcie> [dostęp: 19.09.2021].

⁸ <https://ec.europa.eu/epale/pl/blog/wspieranie-uczenia-sie-doroslych-poprzez-zapewnianie-jakosci-edukacji-pozafORMALNEJ> [dostęp: 20.09.2021].

⁹ W. Stęchły, *ECVET. Europejski System Transferu Osiągnięć w Kształceniu i Szkoleniu Zawodowym*, 20 października 2013 r.

¹⁰ <https://www.slideshare.net/ZS26/jak-ugry-ecvet> [dostęp: 11.09.2018].

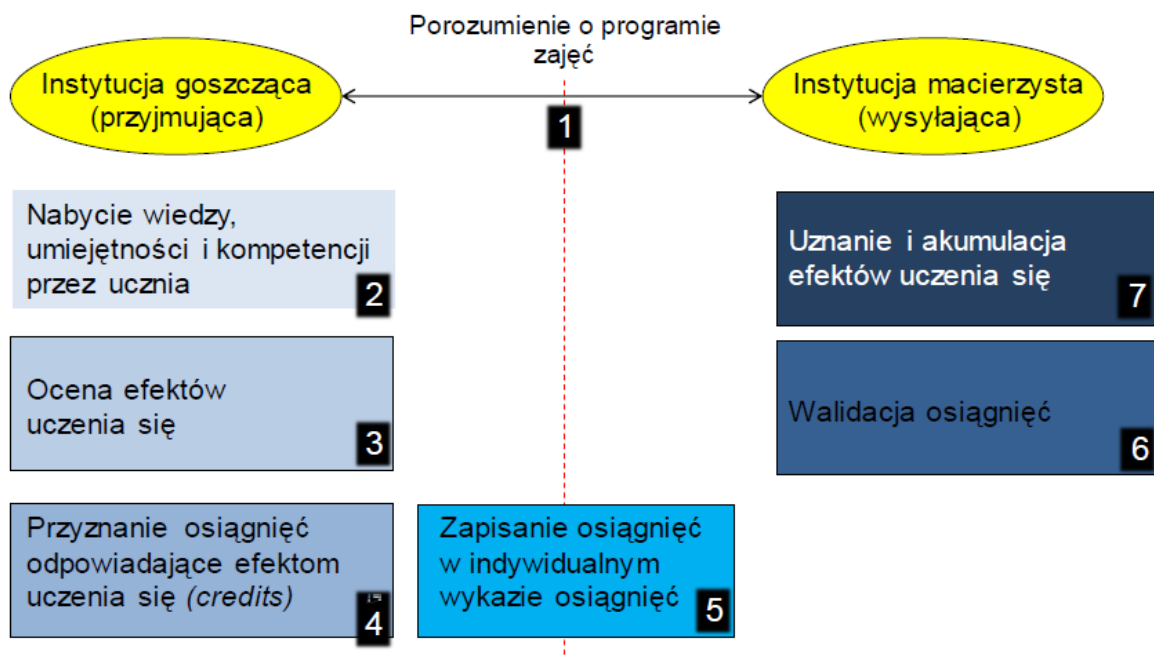
¹¹ H. Dębowski, *Założenia systemu ECVET*, http://www.ekspercietvet.org.pl/img/ekspercietvet/Mfile/file/234/hdebowski_warsztaty_041215.pdf [dostęp: 20.09.2021].



Rysunek 1. System ECVET. Podstawowe informacje oraz wskazówki dotyczące organizowania mobilności edukacyjnych¹²

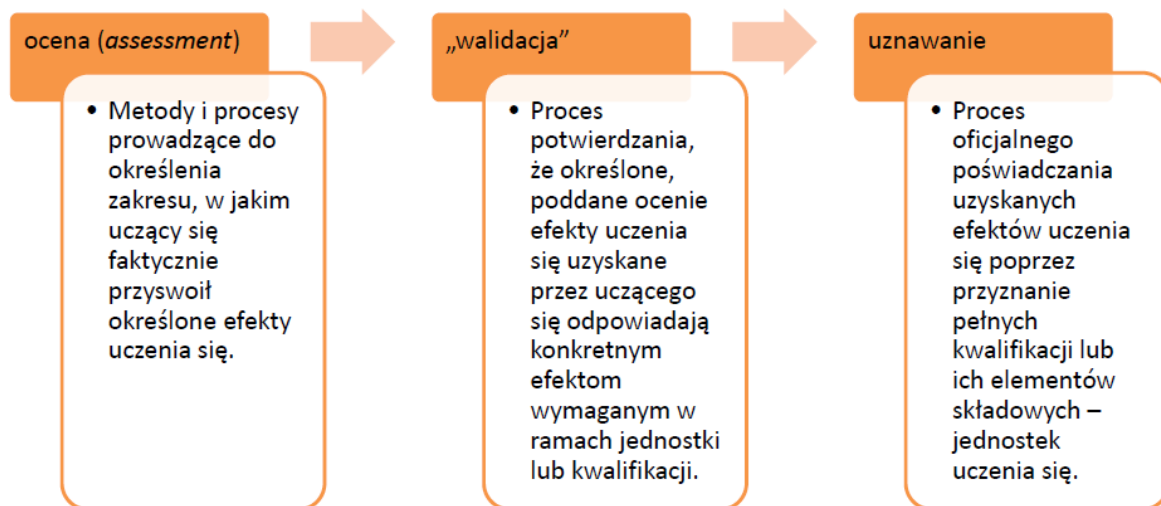
Osoby zarządzające projektem powinny szczegółowo określić zasady współpracy z partnerami w projekcie, by wszelkie zaplanowane działania przed realizacją, w trakcie i po mobilności przyniosły zaplanowane korzyści, przede wszystkim dla uczniów. Aby prawidłowo przebiegał proces edukacji, zarówno organizacja wysyłająca (szkoła), jak i partnerzy w projekcie powinni dążyć do przygotowania formalnych dokumentów, potwierdzających nabywane przez uczniów kwalifikacje i umiejętności. Poniżej przedstawiono wykres określający etapy związane z przygotowaniem porozumienia o programie zajęć zagranicznych:

¹² H. Dębowski, *Założenia systemu ECVET*, loc. cit.



Rysunek 2. Transfer i akumulacja osiągnięć¹³

Określone przez organizację wysyłającą oraz przyjmującą efekty kształcenia podlegają weryfikacji i uznawaniu ich przez Krajowe Centrum Europass, zlokalizowane przy Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji.



Rysunek 3. Ocena, walidacja i uznawanie efektów uczenia się¹⁴

¹³ W. Stęchły, *ECVET. Europejski System Transferu Osiągnięć...* op. cit.

¹⁴ Tamże.

Dla autorów i koordynatorów projektów mobilnościowych ważne są trzy podstawowe dokumenty w systemie ECVET, takie jak:

1. Porozumienie o partnerstwie (*Memorandum of Understanding*), które określa zasady współpracy pomiędzy instytucjami, opisuje odpowiedzialność stron za poszczególne etapy realizacji projektu w części merytorycznej.
2. Porozumienie o programie zajęć (*Learning Agreement*) – potwierdzające nabyte umiejętności zawodowe, zakładane efekty uczenia się, które powinny zostać walidowane i uznane przez instytucję macierzystą
3. Indywidualny wykaz osiągnięć – opisujące efekty kształcenia każdego uczestnika projektu.

Obecnie dostępna jest specjalna aplikacja¹⁵, która stwarza interaktywną, ogólnodostępną i łatwą w obsłudze formę przechowywania, deponowania oraz rozpowszechniania rezultatów pracy Polskiego Zespołu Ekspertów ECVET w latach 2014–2020. Aplikacja charakteryzuje się możliwością bezpiecznego dostępu i obsługi online, w czasie rzeczywistym i w oparciu o najnowocześniejsze technologie. Repozytorium przystosowano dla użytkowników o różnym stopniu doświadczenia, zgodnie z aktualnymi trendami user experience (UX), zapewniając dostęp na komputerach osobistych, a także innych urządzeniach, np. tabletach, smartfonach i smart TV¹⁶.

¹⁵ <https://www.eksperciecvet.org.pl/o-aplikacji/> [dostęp: 21.09.2021].

¹⁶ Tamże.